

POSTANOWIENIE

Dnia 1 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie zainicjowanej zażaleniem **W. M.** na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Kraków-Śródmieście Wschód w Krakowie z 16 września 2022 r. sygn. akt [...] w przedmiocie odmowy wszczęcia śledztwa, po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 1 sierpnia 2023 r. wniosku Sądu Rejonowego w K. z 23 maja 2023 r. sygn. akt II Kp 1526/22/S, o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w B..

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z 23 maja 2023 r. sygn. akt II Kp 1526/22/S, wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie przedmiotowej sprawy innemu Sądowi równorzędnemu. Sąd Rejonowy wskazał, że w sprawie występują realnie okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do jej obiektywnego rozpoznania przez Sąd właściwy miejscowo. Odmowa wszczęcia śledztwa dotyczyła bowiem zawiadomienia o popełnieniu przestępstw z udziałem obecnego Prezesa Sądu Okręgowego w X. dotyczących zdarzeń zaistniałych w dniu 10 czerwca 2022 r. w K., a polegających na:

1. przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariusza publicznego w osobie sędziego Sądu Rejonowego w K., polegającego na wydaniu w sprawie o sygn. akt II W

[...] postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego lekarza psychiatry na okoliczność ustalenia stanu zdrowia psychicznego W. M., jej poczytalności w chwili czynu oraz stwierdzenia, czy jest zdolna do udziału w postępowaniu przed sądem, czym działano na szkodę interesu prywatnego W. M. K., tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.

2. przekroczeniu uprawnień przez funkcjonariusza publicznego w osobie Prezesa Sądu Rejonowego w K., polegającego na wydaniu w sprawie o sygn. II W [...] zarządzenia o wyznaczeniu W. M. obrońcy z urzędu, czym działano na szkodę interesu prywatnego W. M., tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.

W części motywacyjnej wniosku wskazano również, iż okoliczność objęcia prawnokarną oceną zachowania aktualnego Prezesa Sądu Okręgowego w X., który z racji pełnionej funkcji sprawuje zwierzchni nadzór administracyjny nad Sądem Rejonowym w K., stała się podstawą wyłączenia imiennie wskazanych sędziów Sądu Rejonowego w K. od orzekania w przedmiotowej sprawie postanowieniem z 7 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że gdy sąd miejscowo właściwy miałby wydać orzeczenie, którego treść dotyczy prezesa oraz sędziego tego sądu, jest wysoce prawdopodobne, że pozostawienie sprawy w kognicji tego sądu prowadziłoby do pojawienia się, mających cechę racjonalności, głosów, podających w wątpliwość zdolność tego sądu do bezstronnego i obiektywnego rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 29 kwietnia 2022 r. sygn. IV KO 31/22; z 10 marca 2022 r. sygn. IV KO 18/22). Zewnętrzny wizerunek funkcjonowania sądów wymaga zatem, aby unikać wszelkich sytuacji mogących stwarzać zagrożenie formułowania racjonalnych opinii, że nie tylko względy merytoryczne decydują o sposobie rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 maja 2013 r. sygn. II KO 23/13; z 10 maja 2018 r. sygn. III KO 41/18). Toteż należy uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., jeżeli

zachodzą uzasadnione podejrzenia, że postronny, ale i obiektywny obserwator określonego postępowania sądowego mógłby powziąć wątpliwości co do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny i bezstronny w sądzie pierwotnie właściwym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 kwietnia 2021 r. sygn. IV KO 33/21).

Mając na względzie specyficzne okoliczności tej sprawy wynikające z akt postępowania sprawdzającego, powyższą konstatację odnieść należy również do realiów niniejszej sprawy, gdyż niewątpliwie ze względu na instytucjonalne powiązanie sądu właściwego miejscowo i rzeczowo z sądem nadrzędnym i wynikający z niego wspomniany zwierzchni nadzór administracyjny przynależny jego Prezesowi nad jednostkami podrzędnymi, może w tożsamy sposób zaburzać postrzeganie przez postronnego obserwatora przestrzegania standardów swobodnego orzekania, wzbudzając w opinii publicznej uzasadnione (nawet jeśli jest ono obiektywnie nieprawdziwe) przekonania o braku warunków do rozpoznania sprawy o sygn. akt II Kp 1526/22/S w sposób obiektywny i bezstronny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2023 r. sygn. III KO 29/23). Stąd też, choć nie ma żadnych przesłanek, by podawać w wątpliwość niezależność i niezawisłość sędziów sądu właściwego, dla uniknięcia sytuacji mogącej wywoływać negatywną ocenę pracy wymiaru sprawiedliwości, celowym jest przekazanie sprawy do innego sądu równorzędnego.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy zdecydował się uwzględnić wniosek złożony w trybie art. 37 k.p.k., a mając na względzie powyższe uwarunkowania procesowe, do rozpoznania sprawy wskazał sąd spoza jurysdykcji Sądu Okręgowego w X., dochodząc do wniosku, że nie ma przeszkody w postaci zagrożenia dla dobra wymiaru sprawiedliwości, aby niniejsza sprawa została na etapie postępowania zażaleniowego rozstrzygnięta przez Sąd Rejonowy w B..

Z uwagi na powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

(B.B.)

[Ł.n]

